

proces-verbaal

RECHTBANK ROTTERDAM

Bestuursrecht

zaaknummer: ROT 22/2136

proces-verbaal van de zitting van de enkelvoudige kamer van 15 februari 2023 in de zaak tussen

W.C. Engel, uit Rotterdam, eiser
(gemachtigde: mr. G.C.L. van de Corput),

en

De Minister voor Rechtsbescherming, verweerder
(gemachtigde: B.H. Duits).

Zitting hebben: mr. V. van Dorst, rechter, in aanwezigheid van mr. H. Sabanovic, griffier.

Verschenen zijn: eiser, zijn gemachtigde, namens verweerder mr. V.N. Chaudron en mr. C.M.A.V. van Kleef, zeven toehoorders.

Alle in dit proces-verbaal opgenomen verklaringen zijn zakelijk weergegeven.

De rechter opent het onderzoek ter zitting en geeft een samenvatting van de zaak. De rechter geeft aan dat het een bestuursrechtzitting is en dat het verloop daarvan anders is dan bij een strafzitting. De zitting is vooral bedoeld om vragen te stellen aan eiser en aan verweerder. Er is een verzoek ingediend om te mogen filmen. Dit verzoek is toegewezen en verweerder heeft aangegeven liever niet in beeld te willen komen.

De rechter geeft aan dat een 8:29-verzoek was ingediend vanwege een door verweerder ingediende concept-tenlastelegging, maar dat het verzoek niet meer relevant is.

De gemachtigde van eiser geeft aan dat, indien het om dezelfde concept-tenlastelegging gaat, hij daarover beschikt.

Eiser geeft aan dat discussie bestaat over de vraag of het hetzelfde stuk betreft.

De rechter licht toe het ontvangen stuk te hebben doorgestuurd. Er is verder een verzoek ingediend om de minister voor Rechtsbescherming te horen als getuige. Dit verzoek is afgewezen omdat de door eiser aangevoerde standpunten voldoende zijn voor de beoordeling van dit beroep. De rechter geeft vervolgens een samenvatting van de procedure. Eiser heeft in de hoedanigheid van gezichtsbepalende man van de stichting Viruswaarheid (nu: Voorwaarheid) een aanvraag ingediend voor een VOG. In eisers geval staan in JDS twee relevante gegevens, namelijk het meedoen aan een verboden manifestatie en opruiing. Voor wat betreft de verboden manifestatie is aan eiser een strafbeschikking gegeven waartegen verzet is ingesteld.

De gemachtigde van eiser geeft aan dat dat verzet nog steeds niet is behandeld. De opruiingszaak is een zaak die bij de rechtbank Den Haag loopt. Hier is nog geen zittingsdatum voor bekend. Dat is een andere zaak dan de opruiingszaak waarvoor eiser onlangs in Rotterdam is veroordeeld.

Eiser voert aan dat bij die opruiingszaak tijdens de aanhouding meerdere zaken zijn misgelopen.

De rechter merkt op dat in het verweerschrift melding wordt gemaakt van de in Rotterdam aanhangig gemaakte opruiingszaak.

Namens verweerder voert mr. V.N. Chaudron het woord. De gemachtigde van verweerder geeft aan dat opnieuw een uittreksel uit JDS is opgevraagd om te beoordelen of uit de twee reeds opgenomen gegevens nieuwe ontwikkelingen zijn geweest. Dat is niet zo. De derde mutatie (de opruiingszaak die in Rotterdam aanhangig is gemaakt) is ter informatie meegestuurd en is niet meegenomen bij de beoordeling van de VOG-aanvraag.

De rechter gaat in op het objectieve criterium en vraagt aan eiser om een toelichting op het beroep op de onschuldpresumptie.

De gemachtigde van eiser voert aan dat het enkele feit dat er een aantekening in JDS staat, en om die reden een VOG-aanvraag te weigeren, in strijd is met artikel 6 van het EVRM. Een enkele aantijging maakt het wel gemakkelijk om mensen buiten spel te zetten. Een talkshow, waarin iemand al meerdere keren wordt aangehouden 13 keer een sepot krijgt, krijgt kennelijk geen aantekening in JDS. Het gaat om grondrechten en het recht op betoging. Er wordt gezegd dat het niet ziet op wat eiser doet, maar eiser is van mening dat dat wel degelijk het geval is. Aan eiser is een gedragsaanwijzing gegeven. In een latere zitting zijn voorwaarden geschrapt. Dit is niet opgenomen in JDS.

De rechter merkt op dat de verdenking van de feiten vaststaat omdat dat op de juiste wijze is gedocumenteerd.

Eiser voert aan dat daarover discussie is. In de Den Haag-zaak is de aanhouding onrechtmatig bevonden en wordt eiser gedurende die procedure vervolgd voor opruiing. Eiser voert aan dat de gegevens dusdanig zijn gedocumenteerd in JDS om zoveel mogelijk schade aan te richten.

De gemachtigde van verweerder voert aan dat de helft van de Nederlandse bevolking een aantekening in JDS heeft staan, en dat betekent niet zonder meer dat een VOG-aanvraag wordt geweigerd. Er wordt gekeken of een antecedent aanleiding geeft om een aanvraag af te wijzen. Er wordt gekeken naar de terugkijktermijn. Stel dat een snelheidsovertreding is aangetroffen, dan is dat niet relevant voor het doel van deze VOG-aanvraag. Wat niet relevant is als uitgangspunt voor het screeningsprofiel, wordt niet meegenomen in de beoordeling. In het geval dat geen relevante gegevens zijn aangetroffen, krijgt de aanvrager meteen een VOG thuisgestuurd.

Ten aanzien van de openstaande strafzaken geeft de gemachtigde van verweerder aan dat het vervelend is als er openstaande zaken zijn. Maar, de onschuldpresumptie is iets wat in het strafrecht speelt en in mindere mate in het bestuursrecht. Verweerder is gerechtigd om te

kijken naar feiten en weegt de feiten niet altijd negatief mee. Op het moment van de aanvraag zat een relatief korte periode tussen de 2 feiten en de aanvraag. Als er een feit 3 of 4 jaar open staat, dan wordt het tijdsverloop niet tegengeworpen, omdat eiser niet wordt tegengeworpen dat het OM er lang over doet om te vervolgen. Verweerder heeft goed gemotiveerd waarom de aanvraag is afgewezen en waarom de belangenafweging negatief uitpakte.

De gemachtigde van eiser betoogt dat zonder context wordt gekeken naar de feiten. Een overtreding van artikel 11 van de Wom kan niet relevant zijn. Het gaat sec om opruiing en inperking van grondrechten. Dat kun je niet zonder context zien. Eiser is selectief aangehouden. De overheid ziet eiser liever gaan dan komen. De gemachtigde van eiser voert aan dat niet duidelijk is gemotiveerd dat het feit relevant is voor de VOG-aanvraag.

Eiser voegt daaraan toe dat er geen motivering is. Sprake is van een exponent van artikel 11 van de Wom. Iemand die een mensenrechtenorganisatie leidt, niet alleen tegen overheidsbeleid, kan verwachten dat middelen worden ingezet. Eiser geeft aan dat in strijd met het verbod op détournement de pouvoir is gehandeld.

De rechter geeft aan dat verweerder zich niet uitlaat over de vraag of de aanvrager schuldig is. Daar gaat de strafrechter over. Verweerder beoordeelt of de aanvrager – in dit geval – in objectieve zin een stichting kan leiden.

Eiser voert aan dat in de motivering mist dat iemand, die artikel 131 van het wetboek van Strafrecht als aantijging heeft, geen stichting kan leiden.

De gemachtigde van verweerder betwist dat standpunt en voert aan het niet zorgvuldig te achten dat wat in JDS is aangetroffen (opruiing en overtreding van de Wom) past bij de verantwoordelijkheid van een hoofd van een stichting met een ANBI-status. Beoordeeld wordt of een risico ontstaat indien deze feiten worden herhaald (los gezien van eiser).

Eiser voert aan met de nieuwe stichting Voorwaarheid geen demonstraties meer te houden en dat de stichting ten tijde van de aanvraag nog wel een actiegroep was.

De rechter vraagt aan verweerder in hoeverre de ANBI-status een rol speelt bij het objectieve criterium.

De gemachtigde van verweerder geeft aan dat het verkrijgen van een ANBI-status het doel van de VOG-aanvraag is. Bij de Belastingdienst is navraag gedaan, en indien twijfel bestaat over de integriteit, kan een VOG worden verlangd. De Belastingdienst is leidend voor de screening, omdat die een VOG verlangt.

De gemachtigde van verweerder zet vervolgens uiteen dat elke VOG-aanvraag een nieuwe situatie creëert, omdat het afhankelijk van de functie is wat het risicoprofiel is en waarmee rekening wordt gehouden. In eisers geval is bijvoorbeeld de categorie “transport” niet relevant om te beoordelen.

De gemachtigde van eiser voert aan dat in februari 2022 een conclusie is opgemaakt door het OM dat gezien de verstrekte informatie de donateurs met een gerust hart kunnen blijven doneren. Door de Belastingdienst wordt daarover niets gezegd. Het wordt in het persbericht

dusdanig gebracht dat het allemaal in orde is. Uit het onderzoek blijken ronkende teksten. Dat had moeten worden meegenomen in het onderzoek door verweerder.

De gemachtigde van eiser betoogt verder dat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State meer de menselijke maat moet toepassen. Nu is het zo dat bij een aantekening een afwijzing van de VOG-aanvraag volgt. Daar moet een kentering in komen.

Eiser voegt daaraan toe dat opzettelijk foutieve informatie wordt gebruikt in het strafrechtelijk onderzoek, en de zaak opzettelijk later voorkomt.

De gemachtigde van verweerder geeft aan dat indien later een vrijspraak volgt, te allen tijde een nieuwe VOG-aanvraag kan worden ingediend. Indien het feit langer open blijft staan in het systeem, kan dat op een gegeven moment in het voordeel van de aanvrager meewegen. In eisers geval is het zo dat de in JDS opgenomen gegevens te kort geleden zijn gepleegd om het tijdsverloop in eisers voordeel te laten wegen. De terugbliktermijn bedraagt 4 jaar. Als we een jaar verder zijn, dan kan de situatie anders komen te liggen.

De gemachtigde van eiser voert aan dat wat de gemachtigde van verweerder aanvoert over de terugbliktermijn wat anders is dan de vaste jurisprudentie, waarin staat dat de norm is het moment dat een feit onherroepelijk is komen vast te staan.

De gemachtigde van verweerder geeft aan dat dat onjuist is en verwijst naar de beleidsregels. De opname in JDS is leidend. In het geval de behandelduur langer is, wordt gekeken of de periode tussen de pleegdatum en de datum uitspraak langer dan twee jaren is. Zo ja, dan is de pleegdatum leidend.

De rechter gaat verder met de beroepsgronden die zien op het subjectieve criterium.

Ten aanzien van het subjectieve criterium voert de gemachtigde van eiser aan dat eiser geen belang heeft bij de VOG, omdat hij geen duurbetaalde bestuurder is, in tegenstelling tot wat bekend is van andere bekende stichtingen. De gemachtigde van eiser betoogt dat een stichting met een ANBI-status meer invloed kan uitoefenen. Bovendien kunnen donateurs hun gift van de Belastingdienst aftrekken. Eiser is geen duurbetaalde bestuurder, terwijl andere bestuurders geld graaien. Het is niet gebleken dat eiser geld graait.

Eiser voegt hieraan toe dat sprake is van willekeur.

De gemachtigde van verweerder geeft aan dat, voor wat betreft de gegevens in JDS, het in eisers voordeel meeweegt dat de overtreding van de Wom een relatief licht vergrijp is. Maar, omdat in JDS ook is opgenomen dat eiser wordt verdacht van opruiing, is sprake van een verdenking van een misdrijf dat in potentie zwaarder kan worden afgedaan. Er is sprake van een tenlastelegging en een strafrechtelijke procedure. Dat strookt niet met het doel van de VOG-aanvraag. Er wordt absoluut niet gesteld dat eiser geen belang heeft. Verweerder ziet vooral het financiële belang. Alle belangen bij elkaar heeft geleid tot een afweging die voor eiser negatief is uitgevallen en waarmee de aanvraag is geweigerd.

Ten aanzien van de omstandigheden rondom de openstaande zaken geeft de gemachtigde van verweerder aan dat verweerder niet over de schuldvraag oordeelt. Omdat ten tijde van de beslissing de strafzaak in een vergevorderd stadium was, was het volgens verweerder niet

aan hem om vooruit te lopen en de omstandigheden mee te wegen. Dat leek riskant en niet passend. De gemachtigde van verweerder bezit niet de expertise om een oordeel te geven over de omstandigheden rondom de opruiing. De overtreding van de Wom wordt in die zin niet meegewogen, omdat dat een relatief licht vergrijp is.

De gemachtigde van eiser voert aan dat opruiing in eisers geval als een koepelterm wordt gebruikt. Zo lang de opruiing speelt, wordt geen VOG afgegeven, zonder dat wordt gekeken naar de omstandigheden die een rol hebben gespeeld bij eisers proces.

Eiser voegt hieraan toe dat hij toentertijd is staande gehouden en ingesloten. Daar heeft eiser een opmerking gemaakt over de onrechtmatige aan- en staandehouding. Daarop heeft eiser, in reactie op een eerdere podcast, gezegd dat we agenten onder burgerarrest moeten plaatsen. De kantonrechter heeft zich al uitgesproken over de burgeraanhouding.

De rechter merkt op dat over de schuldvraag geen oordeel zal worden gegeven in deze procedure.

De gemachtigde van eiser betoogt dat aan eiser een gedragsaanwijzing was gegeven en dat het OM vervolgens in de dagvaarding heeft vermeld dat eiser wordt verdacht van opruiing.

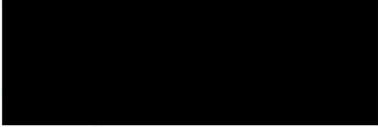
Eiser voert aan dat bewijs is gefabriceerd en wil tot slot een pleitnotitie overleggen.

De rechter wijst dit verzoek af. Eiser krijgt de mogelijkheid om uit de pleitnotitie de belangrijkste punten (die nog niet zijn besproken) mee te geven.

Eiser voert aan dat hij in Hilversum niet heeft deelgenomen aan een demonstratie. Eiser is klemgereden door politieauto's en een motor. Er zijn foto's gemaakt en er is aangifte gedaan tegen deze activiteiten. Het lijkt op een wraakactie van de politie. De datum van 23 maart komt steeds terug. Op 23 maart 2020 is eiser in hechtenis geplaatst en mocht hij geen contact hebben met Kamerleden en advocaten. Er zijn vier zaken geseponeerd. Er wordt gezegd dat op 30 maart een inhoudelijke behandeling plaatsvindt. Toch is besloten om voor deze behandeling een beslissing te nemen. De conceptdagvaarding is hetzelfde als de dagvaarding. En er wordt ook een stuk ingediend dat eerst geheim is. Alles vindt plaats op 23 maart. Dan is het heel logisch dat eiser en zijn gemachtigde vermoeden dat er andere stukken (dan de conceptdagvaarding) en instructies zijn geleverd aan verweerder. Toeval is statistisch uitgesloten. Verweerder neemt een beslissing op basis van stukken waar eiser en de bestuursrechter niet over beschikken. De volgende stap is om een actie op basis van onrechtmatige daad op te starten. Er is meer gecommuniceerd om op 23 maart een beslissing te nemen. Het OM is bezig om schade te berokkenen. Er is een zaak geseponeerd waarin het OM niet-ontvankelijk is verklaard (in de zaak tegen Richard de Mos). Er is geen reden om aan te nemen dat het OM integer is en dat de gegevens uit JDS kloppen. Eiser voert aan dat het OM te vaak bewijs heeft gefabriceerd.

De gemachtigde van verweerder geeft aan dat voor deze zaak alle informatie is verstrekt aan eiser en de rechtbank. Verweerder beschikt niet over andere informatie dan die informatie die zich in het dossier bevindt. Verweerder heeft bij de besluitvorming geen andere informatie betrokken.

De rechter sluit het onderzoek ter zitting en deelt mee dat binnen 6 weken (of eerder) schriftelijk uitspraak wordt gedaan.

griffier

rechter

Een afschrift van dit proces-verbaal is verzonden aan partijen op: